

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 33 (3489) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Szüntelenül folyik a német csapatok támadása Délolaszországban

Finnország sorsáról fontos tárgyalások folynak Helsinkiben. Mannerheim tábornagy is a fővárosba utazott a főhadiszállásáról

Zürichből jelentik: (B. T.) A brit csapatok anziói főhadiszállásáról jelentik:

Csütörtökön szüntelenül folyt a német gyalogos és utász csapatok, valamint a tüzérség támadása. A partraszállás óta most eltelt 19-ik nap a harcok tetőpontját jelenti. A brit ellentámadások Carroceonál és az amerikai vállalkozások Cisternától nyugatra a válságos pillanatban tehermentesítést jelentettek. Ennek nyomán némi, de nem nagy méretű területet szereztek. A nagy méretű területet szereztek. Ayük az albánói dombokról megnyitották a tüzet. A tudósító hangoztatja, hogy Kesselring páncélosainak tömegét még nem vette be, bár a szövetségesek vonalának veszélyes közelségében állanak készenlétben.

Londonból jelentik: (B. T.) Stockholmól érkezett diplomáciai értesítés szerint Mannerheim tábornagyot Helsinkibe hívták, hogy megbeszéljék vele az új helyzetet. A tábornagy már el is hagyta a főhadiszállást. Elutazása előtt fogadta a demokratapárt és a szociáldemokratapárt balszárnyának képviselőit.

Rövidesen elkészül Finnország válasza az amerikai jegyzékre

Stockholmból jelentik: (MTI) A finn kormány és a különféle politikai pártok képviselői csütörtökön több megbeszélést folytattak, amelyeket azonban a legmélyebb titoktartás fedi. Az egyetlen, amit tudni lehet, az, hogy a finn kormány alaposan megvizsgálja az amerikai jegyzéket. Világos, hogy a helyzetet részletesen meg kell beszélni. Helsinkiben egyáltalán nem számítanak egyik napról a másikra feltűnéskeltő döntésre. Londonban teljes határozottsággal megerősítik azokat a híreket, amelyek szerint Schönfeld, Amerika helsinki követe, aki hosszabb ideje elhagyta a finn fővárost, végleg visszalépett tisztviselőtől.

A Post írja: A Helsinkiből és Stockholmból Zürichbe érkezett jelentések megerősítik, hogy a finn kormány válasza nem sokáig késik az amerikai jegyzékre. A finn sajtó nem titkolja, hogy Finnország sorsáról fontos tárgyalások folynak. Stockholmban úgy tudják, hogy Ryti köztársasági elnök, a kormány átalakításáról is tárgyal. A washingtoni jegyzékre adandó válasz — mint politikai körök mondják — hangsúlyozza Finnország békére való készségét és ragaszkodását az ország függetlenségéhez. A hét végét elsősorban fontoságúnak tekintik Finnország szempontjából.

Rohamosztagekat szerveznek a horvát lakosság körében

Zágráb. (MTI.) A horvát usztasa lakosság körében rohamosztagek szervezését kezdték meg, melyekbe való belépésre felszólították mindenkit, aki nem tagja a fegyveres erőnek, az usztasa alakulatnak. A rohamosztagek célja, hogy megfelelő fegyverek birtoká-

ban és kiképzés alapján azonnal harcbe lépjen saját vidékén a rombolók és fosztogatók ellen. Az első ilyen rohamosztage Banjaluka környékén alakult meg.

Zágráb. (MTI.) Horvátországban a partizánok ellen folytatott harcokra jellemző, hogy most már napról-napra emelkedik azok száma, akik a Poglavnik kegyelmi rendeletére hivatkozva-

megadják magukat. Egyetlen napon Banjalukánál 1500, Sziszeknél, Verőcén és Szlatinánál több, mint száz, Varazdinban 73, Krislenicnél 20 partizán adta

A Badoglio-kormány veszi át az irányítást a szövetséges megszállás alatt álló olasz területeken

Lisszabon. (MTI.) Algiréből jelenti a brit hírszolgálat, hogy Mac Farlane tábornok, a szövetségesek közötti ellenőrzőbizottság helyettes elnöke, csütörtökön bejelentette a szövetségesek által létesített közvetlen kormányzati hatalomról az olasz kormány javára történő lemondást. Ennek értelmében az olasz kormány veszi át a közigazgatás irányítását Olaszország egyes részeiben. Vonatkozik ez mindazokra az eddig szövetséges ellenőrzés alatt álló területekre, amelyek Salerno, Potenza és Bari tartományoknak északi határaitól délre terülnek el, beleértve Sziciliát is. Beleértendő ebbe az újonnan megjelölt területbe az appuliai tartomány és Szardínia is, melyek már eddig is főként Badoglio kormányának közigazga-

meg magát. Az ország különböző részeiben szüntelenül folyó hadműveletek során elesett 118 fogságba került több, mint 100 partizán. A helyzetre jellemző esemény fejlődött ki a szlavoniai Papuk hegységben két partizánosapat között, melyek közül az egyik meg akarta magát adni, a másik pedig ezt meg akarta akadályozni. Harcra került a sor, melyben ezutánuk ezerint 500 partizán esett el.

Zágráb. (MTI.) Belgrádból jelentik, hogy a német megszálló hatóságok rendelkezése alapján a szerb fővárosban minden 1901 és 1907 között született férfinak jelentkeznie kell közmunkára való beosztás céljából.

tási vezetése alatt állottak. Ezen a területen a szövetséges ellenőrzőbizottság tisztjei tanácsukkal fogják ellátni az olasz tisztviselőket.

Istanbul. (MTI.) A Beyoglu című török lap hosszabb budapesti tudósítást közöl a magyarországi földreform munkálatairól. Megállapítja, hogy a munkálatok nagy lépéssel haladtak előre. Magyarországon ma összehasonlíthatatlanul kevesebb a nagybirtok, mint 20 évvel ezelőtt. Különböző gazdaságtéchnikai szempontok azonban bizonyos óvatosságra intenek. A magyar kormányzat mindenesetre arra törekszik, hogy a földbirtok megosztása terén olyan helyzet álljon elő, amely leginkább biztosítja a földművelő társadalom anyagi és szellemi fejlődését.

Megszünteti a város a Hangyával kötött bérhizlalási szerződést

Nagyvárad, febr. 11. Tegnap közéleti értekezlet volt a városházán, amelyen a közéleti ügyek hivatal vezetője jelentést tett a helyzetről és a bajok orvoslására foganatosított intézkedésekről.

Az ülés elején a polgármester beszámolt arról, hogy legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával sikerült Nagyvárad város részére a Kolozsvár számára lekötött sertésből 4000 sertést kiutaltatni. Javasolta a polgármester, hogy a sertéshizlaló telepet vegye háziközébe a város és szüntesse meg a Hangyával kötött bérhizlalási szerződést, mert a Hangya nem tud eleget tenni kötelezettségeinek. A bizottság hozzájárult a javaslatához és a polgármester ílyértelmenben tesz a legközelebbi kisgyűlésen előterjesztést.

A tüzfacsallás kérdésével kapcsolatban a bizottság hozzájárult a polgármester azon javaslatához, hogy a faellenőrző jegyek rendszere a jövő évadban is érvényben maradjon. Ennek megfelelően április elsején a többi köz-

ellátási jegyekkel együtt a faellenőrző lapokat is ki fogják kézbesíteni.

Az értekezlet foglalkozott az egyik helyi lap azon híradásával, hogy a pékeknek nehézségeik lennének a kenyérsütéssel kapcsolatban. A pékek képviselőinek hivatalos közlése alapján az értekezlet megállapította, hogy e téren nehézségek nem forognak fenn. A labbeli kérdésben a polgármester beszámolt budapesti közbenjárásáról és javaslatot tett arra, hogy a bérkonfliktus felemelését kérje a város. A bizottság hozzájárult ehhez.

Közölte a polgármester, hogy a fahány miatt bezárt iskolák ügyében magához hívatta az iskolák gondnokait és Dobay aljegyzőt, a közéleti hivatal vezetőjét és elrendelte az iskolabezárások szigorú kivizsgálását. Elhatározták, hogy a jövőben az iskolák számára minden nehézség leküzdésével, kellő mennyiségű tüzelőanyagot fog juttatni a város. Valószínű, hogy már hófehér valamennyi bezárt iskola újból megnyithatja kapuit.

A közéleti bizottság elégtellettel vette tudomásul a megtett intézkedéseket és megállapította, hogy Nagyvárad közéleti helyzete — más városokéhoz képest — a faellátást is beleértve, jónak mondható.

Megállapították József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő nagyváradai tartózkodásának programját

Nagyvárad, február 11. József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő március 4-től 7-ig Nagyváradon tartózkodnak. A főhercegi pár kifejezte azon óhaját, hogy részt kíván venni az Emericana, a Baross Szövetség női táborának és a Légialtalmi Liga női csoportjának ünnepségein. A polgármester ma értekezletet tartott, amelyen résztvettek a főispán és az érdekelteket testületet képviselői. Megállapították a főhercegi pár nagyváradai tartózkodásának programját.

Rangkórság a közegészségügyi forradalomban

Dr. Heinrich Béla orvos arra használta fel csütörtökön délután a Szabadegyetem előadói emelvényét, ahol „Forradalom az egészségért való küzdelemben” címen tartott előadást, hogy a sajtó képviselőit tájékoztatással vádolja meg. Valóban nem oly könnyű eligazodni a magyar egészségügyi közgazdaság hatalmasan kiépült szervezetében, hiszen a szervezet mai formája csak utóbbi idők vívmányaként alakult ki a felszabadult országrészek lakóinak nem állott módjukban, hogy a fejlődés egyes fázisairól tudomást szerezzenek. A sajtó munkásai, akiknek az egészségügyi kérdéseken kívül nap-nap mellett egy sereg más közérdekű és közéleti problémával kell több-kevesebb behatóan foglalkozniuk, nem lehetnek tökéletes szakértők minden területen, s így előfordulhat, hogy valamilyen ügyvel kapcsolatban nem árulnak el olyan tájékozottságot, mint ezeknek az ügyeknek a hivatott előadó, Dr. Heinrich Béla főülte elleneszen hangnemből emelt vádjai tehát akkor sem volnának indokoltak, ha ezek a sajtónak az egészségügyi labirintusában való enyhe eltévelyedéseire vonatkoznának. De a Szabadegyetem orvos-előadója mindenekelőtt azt nehezményezte, hogy az újságírók — rejteneles dolog még elgondolni is! — az ő rangjával és címével nincsenek tisztában. Tessék elképzelni az irrtázatos, a megbocsájtathatlan tévedést: megtörtént, hogy hírlapi beszámoló a városi orvosnak degradálták őt, holott ő Bihar vármegye és Nagyvárad thj. város M. Kir. Tiszáj főorvosa, aki legutóbb az ötödik fizetési osztályba lépett elő, következetesen dukál neki a méltóságos cím, aminek — úgy látszik — valahogy, legalább is a sorok között, de méginkább az „öméltósága” hájszónak a neve után való biggyesz-tésével kifejezésre kellene jutnia.

Kissé megkönnyebbülten lélekrünk fel a vád illetően megfogalmazása után, ha a mérges nyilaikká felénk-lövelését nem is érezzük jóleső balszámír alkalmazásának: Az egészségügyi szolgálatban emiatt remélhetőleg nem áll be semmi zavar. A gyógyulást kereső polgárnak ugyanis tökéletesen mindegy, hogy tisztifőorvos vagy csak városi orvos kéz enyhít-e szenvedéseit, s hogy ez a kéz hányadik rangosztálybeli fizetéseket vesz fel minden hónap elsején. Még kevésbé látszik döntő fontosságúnak, hogy a beteget méltóságos, vagy csak nagyságos rangú egyén rántja-e vissza a halál meggyéről. Lehet, hogy dr. Heinrich Béla fel-fogása szerint az egész magyar egészségügyi szervezetben az ő címe és rangja a leglényegesebb körülmény, de a közvéleményt, amelynek mi szerény hangadói óhajunk lenni, egészen más

lányok és szempontok érdeklik.

A magyar egészségügyi szolgálatnak különösen a társadalmi betegségek leküzdésére nagyszerű szervei vannak ma már. De egy kóros tünetnek, a rangkórságnak orvoslására, sajnos még nincsenek intézményeink. Ha ezek

mégis megvalósulnak idővel, a társadalom egészségéért folytatott eszmei forradalom során, kötségtelen, hogy a sajtó munkásainak ilyen intézményekbe nem kell beutalást várniuk. S ez megnyugtat minket a Szabadegyetem előadójának vádjával szemben. (J. b.)

Ki készíthet és árusíthat női turbánt?

A női kalaposok panaszkodnak, hogy a turbánviselés elterjedése miatt vevőközönségük nagymértékben megcsappant. A turbánokat ugyanis divalüzletekben is árusítják, többnyire nem szakképzett kalaposok készítik. Ennek a kérdésnek a rendezése végett értekezlet volt, melyen megállapították, hogy szabással és varással készült turbánt csak női divatkalap készítésére jogosult iparos készíthet.

olyan turbánt, mely minden varrás, vagy szabás nélkül kötéssel, vagy szövással készül, kötszövőiparos állíthat elő. Ezeket a turbánokat árusíthatja a készítésre jogosult iparos és az a kereskedő, akinek női divatkalap árusításra iparengedélye van. A kereskedő azonban az ilyen turbánt is csak a készítésre jogosult iparostól szerezheti be. (Magy. Tud.)

Nem a Szent Anna-tó peremén építik meg az új menedékházat

A Magyar Tudósító jelenti: Jelentették annakidején, hogy Erdély egyik legerősebb vadregényes helyén, a Szent Anna-tó mellett az Erdélyi Kárpátgye-sület 200 személyt befogadó menedék-házat épít. A Szent Anna-tó a Gyilkostó után a legerősebb környékkel rendelkezik. Most arról értesülünk, hogy a tervet elejtették és elhatározták, hogy a menedékházat a Kónyakon 1100 méter magasságban a Bálványos-várral szemben építik fel, a most épülő új ut-

mellett. A gróf Mikos család bocsátotta ingyen rendelkezésre a szükséges területet és kőanyagot. Az új menedékház gépkocsin is elérhető lesz, — amennyiben a kormány a sepeibükész-dj útból kiindulva a Mikos forrás és Kónyak érintésével új utat építet a Szent Anna-tóhoz. Az új útnak több mint a fele már el is készült. A tó partján minden építkezést betiltanak és a meglévő kis menedékházat is idővel lebontják.

Mit lehetett eddig tanulni a Fajvédelmi Főiskolától

Rövidesen megkezdődik a MOVE által szervezett Fajvédelmi Főiskola második tanfolyama és ebből az alkalomból már jelentkezésre hívják fel az új hallgatókat. Egyidejűleg beszámoltak a Fajvédelmi Főiskola eddigi előadásairól. Vitéz Nagy Iván miniszteri tanácsos: *A világmagyarság* című előadásában a magyarság lélekszámában történt alakulásával, a mai magyarság számbeli erejével, a világon szétszórt magyarok helyzetével és életével foglalkozik. *Antal Lajos* egyetemi magántanár biológiai erőviszonyainkat ismertette, rámutatott azokra az eszközökre és módokra, melyeknek segítségével a magyarság népi erejét, természetis szaporodását fokozni lehet. *Bosnyák Zoltán*: A világszidóság és a zsidókérdés című előadásorozatában megvilágította a zsidóság faji

egyeniségét, természetét, a zsidónép történeti kialakulását. Ismertette a zsidóság faji, vallási, népi és történeti lényegét, azokat az okokat, melyek a többi népeket sorsszerűen és elkerülhetetlenül mindig szembeállították a zsidósággal. *Doros Gábor* főorvos a fajjavítási törekvésekkel foglalkozott. *Cholnoky Jenő* egyetemi tanársegéd a fajtaismeret elemeit tárgyalta. *Matolcsy Mátyas* országgyűlési képviselő a magyar földkérdés történeti alakulását és mai helyzetét ismertette elősorban fajvédelmi szempontból, ezenkívül még több érdekes előadás hangzott el a Fajvédelmi Főiskola eddigi tanfolyamán.

Szolgáltatás nyomonnyelők:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 15-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr. Rác Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SZENT ISVTAN gyógyszerár, Mikszeth Kálmán-utca 52. (Dr. Raaber A.) 14-44.

A gyógyszerárak estjei szolgálata szombath reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Internálta a rendőrség Potre György román ügyvédet

Nagyvárad, jan. 11. A nagyvárad-i rendőrség internálta Potre György román ügyvédet. Az internálás retorziós eljárás során történt, mert a román hatóságok minden jószándék nélkül közel egy éve internálva tartják Szónió Ferenc bolshinbányai ügyvédet, aki az etnail magyar néplétszámát juttatná-csoma.

A rendőrség hangsúlyozza, hogy ez az intézkedés nem irányul Potre György ügyvéd személye ellen, akivel szemben semmi olyan bűnös nem merült fel, amely ezt szükségessé tenné. A rendőrség azonban kénytelen lesz a jövőben is hasonló intézkedéseket tenni, amennyiben a romániai magyarság jogos érdekeinek védelme ezt megköveteli.

Mozi műsora:

APOLLÓ: Valamit visz a víz.
BELVÁROSI: Hazafelé.
CASINO: Csákó és kalap.
KORONA: Akkor.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. február hó 22-én, a másodikat 1944. március 1-én Árpád vezér-u. 82. sz. kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. február 9.

BORDÉ KAROLY,
végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. február 29-én, a másodikat 1944. március 9-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. február 15-én.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. február 24-én, a másodikat 1944. március 4-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. február 10.

MESTER MIHALY,
végrehajtó.

Nikopoltól nyugatra és Krivojrogtól délre indított német ellentámadások jellemzik a keleti arcvonal helyzetét

Az állandó légitámadások Németország ellen a második arcvonal előkészületeihez tartoznak

Berlin. (MTL.) A keleti arcvonal ezidőszerinti helyzetét tájékozott német katonai körök véleménye szerint a Nikopoltól nyugatra és Krivojrogtól délre indított német ellentámadások jellemzik. Ez a tény már azért is figyelemre méltó, mert a Szovjet eddig azt hangoztatta, hogy a Nikopoltól harcoló német csapatokat bekerítették és megsemmisítésük küszöbön áll. Ime most, ezek a csapatok ellentámadásba mentek át. Egyébként az oroszok azt is jelentették, hogy a Cserkasszítól nyugatra és Zsaskovtól keletre levő német csapatokat katalanba zárták. Ezzel szemben az elmúlt napokban csupán helyi jelentőségű harcok voltak. Mindenesetre a harcok itt még nem zárultak le.

Német hadijelentés a keleti arcvonalról és a délolaszországi harcokról

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Nikopoltól nyugatra, Zaskovtól keletre, Berdiesevtől délre, Vitebszk harci területén. Neveljtől északra, az Ilmen-tó és a Pejpusz-tó között szerdán is megkísérelték a bolsevisták áttörési kísérleteit és támadásaikat visszavertük, hősiesség ellenállást fejtettek ki csapataink súlyos harcokban. Az elpusztított ellenséges páncélosok és rohamlővegek száma Zsaskovnál 58-ról 113-ra emelkedett. A Polonnoje-Luck közötti harcban egy lovasszázadunk merész előretöréssel szétvert több ellenséges századot. Az Ilmen-tó és Pejpusz között egyes csapataink az arcvonal megrövidítése során parancsszerűen hátrább vonultak. A leningrádi elhárítóharcokban különösen kitűnt a Lutznv altábornagy parancsnoksága alatt álló légerő-csoport, amely 113 ellenséges repülőgépet lőtt le és 117 ellenséges páncélosot semmisített meg az utóbbi három hét alatt.

Délolaszországban Aprilia környékén egész nap tartottak a súlyos harcok. Az elfoglalt területet megtisztítottuk és 17 ellenséges páncélos megsemmisítettünk. Légierőnk mára virradó éjszaka Anciónál eredményes támadást intézett az ellenséges arcvonal ellen. A déli szakaszon az ellenség napközben folytatta az áttörési kísérleteket Cassinó térségében, de elkeseredett harcokban visszavertük. Az arcvonal többi részén helyi jelentőségű harci eseményektől eltekintve nyugodtan telt el a nap.

Az ellenség mára virradó éjszaka és tegnap bombákat dobott nyugatnémetországi helységekre.

Tengerészetiünk léghárító erői február elejétől kezdve 23 ellenséges repülőgépet, többnyire négymotoros bombázót lőtek le.

Német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon és az Indiai-óceánon 62.000 tonnát képviselő 9 ellenséges hajót süllyesztettek el és egy további megtorpedóztak.

Berlinből jelentik: (MTL.) Az Interinf jelentik, hogy északamerikai bombázók Németország északnyugati területére ellen intézett nappali támadások al-

kalmával, amelynek súlypontja Braunschweig volt, a német légvédelem újabb nagy sikert ért el. Az eddig érkezett, de még nem teljes jelentések szerint a bevetett német vadászpilóták 49 ellenséges gépet lőttek le, mégpedig 29 darab négymotoros bombázót és 20 vadászpépet.

A német vadászok már az amerikaiak első csoportját a határvidéken harckénesszerűen és különösen a kísérő amerikai vadászokkal a leg súlyosabb légi harcokba keveredtek. Más vadászokételek a bombázókra támad-

tak és gyakran egészen kis távolságról egyiket a másik után lőtték le. Az amerikaiak zömét így sikerült annyira továbbbeszorítani, hogy nem tudták a kitűzött nagy hatást elérni. A kijelölt terület fölött és amikor az ellenséges gépek visszafelé repültek, a német vadászok egészen a tengerig ismét be-törttek a bombázók egyre jobban fel-homló köteleibe és nagy veszteségeket okoztak nekik. Számítani lehet arra, hogy a lőtt gépek száma még emelkedik.

London. (Bud. Tud.) Az Evening

Hull üzenete Helsinkibe

A Németországgal való együttműködés következményeiért a felelősséget egyedül a finn kormánynak kell vállalnia

Finn politikai körökben fontos eseményeket várnak a közeli napokban

Helsinki. (MTL.) A finn politikai élet az elmúlt napokban rendkívül megélelénkült. Finn illetékes helyen az eseményeket a következőképpen ismertették:

Még el sem ültek a szovjet alkotmánymódosítás vetelle hullámok, egészen váratlanul — látszólag — a finn kérdés nyomult előtérbe. Ezzel kapcsolatban egy Helsinkiből érkezett Magyar Távirati Iroda jelentése a következőket tartalmazza.

A finn politikai élet az elmúlt napokban rendkívül megélelénkült. Finn illetékes helyen az eseményeket a következőképpen ismertették:

Gulion amerikai ügyvivő január 31-én megjelent Ramsay finn külügyminiszternél és vele hosszú megbeszélést folytatott kormány megbízásából. Az elmondottakat az amerikai ügyvivő írásban is átnyújtotta Ramsay külügyminiszternek. A következő napokban az amerikai kormány üzenetével a finn kormány több ízben behatóan foglalkozott, de tanácskozásairól sem hozott nyilvánosságára. Finn hivatalos részről csak Hull amerikai külügyminiszter sajtónyilatkozata nyomán látták kíváncsian, hogy behatóan tájékozassák a nyilvánosságot az eseményekről.

Hull külügyminiszter nyilatkozatára helsinkii illetékes hely tudomása szerint egy feltett kérdés nyomán került sor, amely a stockholmi sajtó értesítéseire hivatkozva, a helyzet megvilágítását kívánta. Hull külügyminiszter a kérdésre válaszolva azt mondta, hogy az Egyesült Államok legutóbbi (nyilvánvalóan Gulion helsinkii ügyvivő útján) megismételte intelmét Finnországhoz, hogy lépjen ki a háborúból, vagy vállalja a következményeket. Utalt arra, hogy az Egyesült Államok írásba is foglalta azt a megállapítást miszerint a Németországgal való együttműködés következményeiért a felelősséget egyedül a finn kormánynak kell vállalnia. Finnországnak viselnie kell a felelősséget az Egyesült Államok szövetségesei közöttük a Szovjetunió és Nagybrit-

A hivatalos amerikai kijelentés elhangzása után finn részről kénytelenek voltak megerősíteni Hull külügyminiszternek arra vonatkozó tájékoztatását, hogy az Egyesült Államok felszólítást intézett Finnországhoz. Ez természetesen maga után vonta a finn sajtó állásfoglalását is. Első ízben 9 nap után, Gulion és Ramsay megbeszélése után.

Arra a kérdésre, hogy a jelentős külpolitikai esemény nyilvánosságra hozatala után milyen további kérdések várhatók, finn illetékes helyen utaltak arra, hogy a kormány többszöri tanácskozás után szerdán a képviselőház külpolitikai bizottságát is tájékoztatta. A további kérdések a finn kormány állásfoglalásától függenek. Ez az állásfoglalás — mint illetékes helyen mondták — ma még nem ismeretes.

A megfigyelő illetékes helyről azt a benyomást szerezhette hogy az elmúlt 10 nap eseményét évekre visz-

News a szövetségesek légitámadásával kapcsolatban rámutat arra, hogy szüntelenül folyik a szövetségesek légi offenzívája Nagybritanniából.

Ezek a támadások mind a második arcvonal előkészítő „(pubító) folyamatává” válnak. Nem kétséges, hogy valamennyi jelenlegi különféle hadművelet, kezdve a vadászgépeknek a francia partok elleni támadásától, a négymotoros bombázók nagy nappali támadásáig, ugyanazt a célt szolgálják, amelyek a szövetségesek inváziós hadserege Eisenhowerrel az élen, gondosan összehangba hozott. — Ez majdnem ugyanaz a terv, mely a szövetségesek szicíliai partraszállásánál és Olaszországban az utat megmutatta, s majdnem ugyanaz az együttes, amely ezt a hadműveletet irányította. Szerdán volt a 7-ik napja annak, hogy erős brit és amerikai bombázók és vadászalakulatok nappali szálltak fel, hogy folytassák az előkészítő támadást.

szamenően a finn külpolitikai élet legjelentősebb fejleményének tartják és éppen ezért a nyilatkozattételben tartózkodóbbak, mint eddig. Hull külügyminiszter jelentéséhez valamennyi lap három azonos megállapítást fűz: 1. Mindenekelőtt rámutatnak arra, hogy Amerika nem ultimátumjellegű felhívást intézett Finnországhoz. 2. Elégtétellel állapítják meg, hogy az Egyesült Államok jóakarata Finnország iránt — legalább is részben — ma is fennáll, noha már olyan jelek is mutatkoztak, amelyek ezt kétségessé tették. 3. Valamennyi finn lap hangsúlyozza, hogy a finn nemzetben kezdettől fogva él a békerágó, de annak határt szabott a jövő kérdéseiben, elsősorban a finn állam szabadságával és függetlenségével kapcsolatban fennálló bizonytalanág. Finn politikai körökben számolnak azzal, hogy a következő napokban további fontos események történhetnek.

Tovább folytatja a rákényszerített védelmi harcot Finnország

Helsinki. (MTL.) A Német TF jelenti: Cordell Hullnak, az Egyesült Államok külügyminiszterének újabb követeléséről, — amelyben Finnországot békekötésre szólította fel, az Ajan Suunta többek között ezeket írja:

A finn nép életérdekei csak egy elhatározást engednek meg, mégpedig azt, hogy folytassa a védekező harcot függetlenségének biztosításáig és határainak a bolsevizmus áradatától való megvédelmezésére. A bolsevizmust — folytatja a lap — Finnországban jobban ismerik, mint bárhol. Mindaddig, amíg a Szovjet politikájának világforradalom a célja, az önnálló Finnország mindig utjában fog állani. Finnország négy év óta megtevesztetetlenül és kizáróan az önvédelem politikáját folytatja és azt a körülményt, hogy ezt a védelmi harcot Németország támogatásával vívhatja, most Finnországban is úgy tekintik, mint a legörvendetesebb fejleményt a dolgoknak. Ebben az értelemben fogja Finnország életének jogos védelmében a rákényszerített védelmi háborút tovább folytatni — fejezi be fejtegetéseit a finn lap.

Helsinki. (MTL.) A város kiürítése héten 5 különvonat marad üzemben rendben folyik. A pályaudvarok előtt a vidékre utazók elszállítására. Szerdán repülőgépen Helsinkiből 52 gyermek...

Ujabb légitámadás érte a pápa nyaralóját

Eredményesen folynak a tisztogató munkálatok a Balkán nyugati részén

Róma. (MTI.) Mint a vatikáni rádió jelenti, csütörtökön angol-amerikai repülők ismét bombázták Castelgandolfót, a pápa nyári tartózkodási helyét. Mint a római rádió kiegészítésül közli, a repülőgépek több hullámban érkeztek oda és a ledobott nehéz bombák a pápai épületekre estek. A bombák ezáltal is súlyos pusztításokat okoztak. Több bomba érte a Propaganda Fide kollégiumot, amely egybe van építve a pápai viláival és a helyiségében van a pápai személyzet lakosztálya. Itt sok bombakárosult családot helyeztek el. A bombázásnak sok halott és sebesült áldozata van. A Vatikán városból nyomban egészségügyi és légoltalmi személyzetet küldtek Castelgandolfóba. Az *Osservatore Romano* megerősíti, hogy sok bomba esett pápai területre és a súlyos károkon kívül sok áldozat is van. A lap hangsúlyozza, hogy a Propaganda Fide kollégium épülete — noha fekvésénél fogva területenkívüliség illeti meg — teljesen elpusztult. Mint a lap közli, a Vatikán már tiltakozott a pápai terület újabb bombázása ellen.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Német csapatoknak a két hónap óta végrehajtott műveletei állandóan súlyos veszteségeket okoznak a kommunista alakulatoknak a Balkán nyugati részén. Így ezek az utóbbi hat nap alatt egy páncélos hadsereg körzetében 2300 halotat, 600-nál több sebesültet és 561 foglyot vesztek.

Mikolaiczky: Olyan együttműködést kell létrehozni, amely valóban közelebb hozza egymáshoz a népeket

Stockholm. (MTI.) Mikolaiczky lengyel miniszterelnök a *Svenska Dagbladet* londoni tudósítója előtt nyilatkozott, mely szerint Teheránban a három nagyhatalom messzeemenő határozatokat hozott, melyek más államokat is érintenek. Nem lehet azonban igazi demokráciáról beszélni, ha nem hívják meg valamennyi államot az együttműködés biztosítására. Áll ez különösen olyan esetben, amikor oly kérdéseket beszélnek meg, amelyek a meg nem hívott államokat érintik. A világnak nem szabad az érdekpolitika útjához visszahátrálni. Biztonsági rendszert kell létesíteni és olyan együttműködést létrehozni, amely valóban közelebb hozza egymáshoz a népeket.

A Szoviet katonai ügynek tekintetné a fegyverszüneti tárgyalásokat Finnországgal

Stockholm. (Bud. Tud.) A *Morgen Tidningen* Londontól közölte, hogy az oroszok Oroszország és Finnország között kizárólag katonai ügynek tekintették a fegyverszüneti tárgyalásokat. Ezzel szemben a végleges béke kérdése szövetségi ügy lenne, ami valószínűleg már most magára vonta a londoni Európa Bizottság figyelmét. Az állítólag békefeltételekről a svéd lap azt írja, hogy ezeknek a kérdése csak a megszállás után valószínűleg. Helsinkit már tájékoztatták arról, hogy az oroszok az 1940. évi határokat követelik, azaz a ki-

igazítással, hogy Hangó Finnországra maradna, ezzel szemben Petsamó vidéke a nikkeltanyákkal az oroszoknak jutna. Az oroszok erről az angolokat és amerikaiakat már a teheráni tárgyalásokon tájékoztatták.

Eles támadás Churchill ellen az angol alsóházban

Amszterdami jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híroroda jelentése szerint Bevan munkáspárti képviselő csütörtökön erős támadást intézett Churchill és kormánya ellen. A támadás amiatt történt, hogy egy újabb kormányrendelet alapján a képviselőház tagjai megtarthatják alsóhá-

zi mandátumukat, ha ugyanakkor fizetéses szolgálatot végeznek a koronának. Ilyen szolgálat például a tengerentúli brit képviselő, a kanadai és ausztráliai főbiztosi megbízatás. Ez idő szerint az alsóházban 20 képviselő élvezi ezt a jogot.

Eden külügyminiszter, aki bekapcsolódott a vitába, kijelentette olyan sok ilyen természetű kérdést vetettek fel, hogy a rendelkezésére álló idő alatt nem tudott vele foglalkozni. Véleménye szerint a kormánynak teljes választ kell erre a kérdésre adni. Az alsóház azután beleegyezett abba, hogy a kormány később válaszol a feltett kérdésekre.

Berlin lakossága olyan hősiességgel szállott szembe az ellenséges légiterrorral, amely a legnagyobb csodálatot érdemli

Göbbels dr. a messzebbrenéző megtorlási tervről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels birodalmi miniszter a *Das Reich* című hetilapban megjelent legutóbbi cikkében a Berlinért folyó csatáról ír. Ezt a kifejezést az angol sajtó használja a birodalmi főváros ellen intézett ugyszólván szakadatlan terrortámadásokkal kapcsolatban. A miniszter kiemeli, hogy a birodalomnak sok városát vetették alá ebben a háborúban hasonló megpróbáltatásoknak, mint a fővárost, de Berlinnek ezek egyike előtt sem kell szégyenkeznie. Lakossága az ellenséges légiterrorral oly hősiességgel szállott szembe, amely a legnagyobb csodálatot érdemli. Teljességgel célt tévesztett dolog volna — folytatja Göbbels — azt vitálni, hogy az ellenség a birodalmi fővárosban nyers és közönséges terrortámadásaival súlyos sebeket ütött. Eddig eltekintettem attól, hogy a Berlin elleni légi támadásokról szóló jelentésekkel, amelyeket a cinizmus terén aligha lehetne felülmúlni, vitába bocsátkoztam. Ennek akkor lesz itt az ideje, ha majd megint egyenlően állunk és Londonban a diadalérzet, a kiméletlen német válaszként alaposan lehiggad és

ezzel megint egyenlővé válik a tárgyi vita. A német légifegyverem már ma is lassan fokozódó erőteljes védekezésű reakcióval reagál, de ezeket még csak előjátéknak kell tekinteni ahhoz, ami még következik. Azt mindenesetre elgondolással állapíthatjuk meg, hogy a német főváros az ellenséges támadás mellett is töretlen marad. A brit fővárosnak alkalma lesz arra, hogy a maga részéről ugyanennek adja bizonyosságát.

— Szentül megvagyok győződve arról, hogy van igazságosság a történelemben, az a cinizmus, amelyet az ellenség mutat, egybekapcsolódva az a tettetéssel, amellyel a cinizmust álcázza, Isten és emberek részéről nem maradhat büntetés nélkül. Nemesek ebben hiszünk, hanem a sors részéről elhivatottaknak is érezzük magunkat arra, hogy ezt a történelmi büntetést — nem túlságosan távoli időben — nagyrésztben ki is szabjuk.

— Megtorlás alatt nem valmi spontán visszahatást értünk, mely messzebbrenéző terv nélkül ugyszólván a gyűlölet mámorában történik. Mi ugyan forró indulattal dolgozunk ezen a téren, de egyúttal hideg, józan észrel is.

Miniszteri rendelet a textilárak árának megállapításáról

A MTI jelenti: A közellátási miniszter az elmúlt év tavaszán végrehajtott általános ipari árendezés során kiadott rendeleteivel megállapította a hazai textiliparvállalatok által előállított textilárak legmagasabb gyári árát. Ezzel egyidőben intézkedett, hogy mindezekben a textilárakban a legmagasabb gyári árakon felül, a feldolgozó iparosok illetve forgalombahozó kereskedők részére megállapított haszonkölcsön figyelembevételével a fogyasztói árak is állapítsák meg, amit az árunk fel kell tüntetni. Megindultak a munkálatok, amelyeknek céljuk a gyáripar által előállított textilárak feldolgozásá-

nak kereskedői forgalmának és a kereskedelemben felhasználható legmagasabb árának megállapítása volt. — Ezek a munkálatok a közellátási miniszternek február 2-án kelt és a hivatalos lap február 11-iki számában megjelent rendeleteiben értek véget.

Rozinek Artur nyerte a Mérnök Egyesület Cserháti-plakettjét. A Magyar Mérnök és Építész Egylet 1943. évi Cserháti-plakettjét most ítélte oda a bíráló bizottság. A kitüntetést Rozinek Artur előadásának jutalmazták. (Magy. T.)

A Kereskedelmi Csarnok felhívása a vegyes-kereskedőkhöz

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok felkéri a vegyigyárak és vegyüzemek tulajdonosait, hogy titkári hivatalában (Szent László-tér 4. szám alatt, Sas-palota, I. emelet) folyó évi február hó 11-én, délután 6 órakor tartandó értekezleten okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Az értekezleten a vegyigyárakat érdeklő 1944. évi általános kereseti adóalap megállapítása kerül tárgyalás alá.

Könnyítés a postacsomagok átvételénél

A nagyváradi postaigazgatóság rendelkezése alapján az Attila-utca, Olaszí temető, Vitéz János-utca és a vasútvonal, valamint a vasútvonal, Nagy Itce-utca, Galagonya-utca, Felsőtörköméről-ut, Bihari-ut és v. Horthy István-telep által határolt városrészek lakóinak érkező postacsomagok 1944. évi február hó 16-ától kezdődően a fenti városrészekhez közlelő Nagyváradi 2. számú (pályaudvari) postahivatalnál vehetők át. A csomagok átvétele a levélkézbesítők által háznál kézbesített szállítólevél ragszám szelvénye átadása mellett történik. Tekintettel arra, hogy más városrészek lakói Nagyváradi 1. (Hitler-utca 12.) postahivatalnál veszik át csomagjaikat, bélyegzőnyomattal a ragszám szelvényen jelezve lesz, hogy a csomag melyik hivatalnál vehető át.

Rendeletek a Budapesti Közlönyben

A Hivatalos Lap február 10-i, 32-es számában rendelet jelent meg a honvédelmi szolgáltatás címén használatra igénybevevett lovak, öszvérek és fogatos járművek ideiglenes visszabocsátása tárgyában.

Továbbá a légoltalommal kapcsolatos, az önvédelmi kiképzés térítési díjainak felemelése és az önvédelmi szervezet oktatóságáttétel való elátása tárgyában.

Kinevezések

A m. kir. belügyminiszter Toóth Sándor városi főmérnök, nagyváradi lakost Nagyváradi thj. városihoz műszaki tanácsosá, továbbá Nagyváradi thj. városihoz dr. Csernák László, dr. Kővári József, dr. Matolay Olivér és dr. Tóta Kálmán II. oszt. közigazgatási fogalmazókat I. oszt. közig. fogalmazóvá kinevezte.

Dr. Harsányi Gyula élesdi orvost az élesdi m. kir. állami tüdőbeteggyógyintézetnél alorvosként alkalmazta.

Hatnapos női hullát találtak egy ungyemei patakban

Ungvár. (MTI.) Ugya község határában levő Nagygyöcsök patakban egy női holttestet találtak, tarkóján 12 cm. mély seb tátongott. Megállapították, hogy Nyegre Anna, 29 éves leány az áldozat 5—6 napja lehetett már a vízben. A boncolás megállapította, hogy gyilkosság áldozata lett és már holtan került a patakba. A csendőrök több egyént őrizetbe vettek.

Kiűritett nagyvárosok

Irta: Dr Opalotay János

Amikor az ember a nagyvárosok kiűritéséről minduntalan olvassé jelentéseket, először csak bizonyos felületes gondolatmenetekbe kapcsolódik bele. Arra gondol, hogy ez a mai hadviseléshez tartozik. Ma nemcsak Németország, vagy Olaszország őrít ki nagyobb városokat, hanem az inváziós hadsereg letelepedési helyein Anglia, sőt a háborútól elég távol álló Bulgária és az attól még távolabb álló Japán, meg Törökország is.

Feltűnhet a könnyedség, amellyel ehhez a látszólag súlyos kitelepítési kérdéshez nyúlunk. Legtöbbször ugyanis tiszta preventív, óvatossági rendszabály keresztülviteléről van szó. Ezért az erőmegtölgnyülés egyik fájának kell ezt az akciót tekinteni a mostani háború kérdéssorájában.

A beláthatatlan tömegek hová hóm-pölygését figyelni nem tudjuk, hiszen ez mindegyik félnek hadititka. Annyit azonban bizonyosra vehetünk, hogy sem nem biztonságosabb városokba, sem nem csendesebb falvakba való hurcolkodásról van csupán szó, hiszen effajta biztonság ma a légi távháborúban teljesen relatív valami: ma van, holnap csak volt. Itt arra is kell még gondolnunk, hogy szinte országos méretben kialakuló tanyaközpontok keletkeznek, melyek annyiban különböznek alföldi tanyaközpontjainktól, hogy a civilizációhoz közel esnek. Valószínűleg klimatikus és jószerkeztetési helyekről, talán hétvég-házak háborus szülőiteiről van szó, mert éppen a német vezetőség hangoztatta, hogy ezeket a háború után üdülők és nyaralók számára felhasználni szándékozik.

Ilyen eszmefuttatás közben találkozunk azoknak a kulturbölcselekek eszméivel, akik mindig rosszalították a nagyvárosok létét, mint kultúrromboló tényezőket az emberiség történetében.

A múlt század ipari forradalma óta tömegek özönlöttek a városba, a nagyüzemek köré, de a gazdasági kultúra emelkedésével mindmáig nem állott helyre az országok politikai és társadalmi megindása. A nagyvárosok nyomortanyái és szalonjai szellemi és erkölcsi mérget tápláltak egymás iránt és nem volt hatalom, mely ellenméreggel oltotta volna be a két félt. A politika és a társadalom nagy tömegeket nem bírt teljesen beilleszteni a nemzet és a társadalom életébe, mert ezeket nemzetközi erők kezdték irányítani akár a tőkéről, akár a munkásságról van szó. Talán a munkásság volt legkevésbé hibás abban, hogy a szorosabb sorsközösség érzése megrendült, mert mialatt saját kizsákmányoltságát fájalta, nem figyelhetett arra, hogy hová is vándorol verejtékének ára.

A kultúrtörténészek pedig figyelték a nagyvárosok szervezetébe fel nem szívott és a régi kultúra ellen bármikor fordítható tömegeket. Ezek a tömegek már nem értették meg a régi világban való sok-sok értéket, ezért voltak veszedelmek.

És íme, mialatt Európa nagy gondolkodói a tömegek visszavezetésén és a természetbe való visszagyökereztetésén törekedtek a fejüket, beköszöntött a totális légiháború. Eddig is szó volt arról, hogy a mezőgazdaság üzemeltetése révén olyan termelést kezdeményezzenek, amelyhez tömegek kellenek a városok kívül is, de most, nehogy a légiháború a politika és társadalomnak amugy is fájó ebet, a nagyvárosi emberrengőzet, halálössz növelje saját testünkben,

végre megkezdődött ezeknek kitelepítése.

A katonaelme ebben csak stratégiát lát: megnyugszik abban, hogy cselekvő erejét a polgári lakosság sehol sem fogja megbénítani. A kulturbölcselek azonban az emberiség új életformáját, új életstílusát sejtik meg a nagyméretű és tervszerű emberszörvényok keletkezésében. A lelketlen és füstös háztömbökből természetbe tért ember új és hívőbb életszemlélettel telítődik majd meg és ipari növények termesztése közben nem is néz majd szívesen föl az itt is,

ott is feldübörgő gépre, traktorra, mely egykor lelkét elrabolta a városban. A tömeg- és nyájeremberi típusból kivétközve, mint önálló gazda és alkotó erő fog megjelenni az új életsíkon. A közösségen kívül eltöltött élet után az új kieönkormányzatokban azokra az erőkre fog ébredni, amelyek hiánya miatt eddig is nyugtalan és holdogtalan volt.

Nincs kizárva, hogy ez az építkezési decentralizáció háboru után is állandósul, mert a mai technikai lehetőségek mellett nem jelent kulturális hátrányt, hanem éppen a nagyvárosok erkölcsi és hadászati védtelenségének kísérleti megoldását. Új civilizációs korszakba lépünk, hogy ha a megbontott nagyvárosi életforma helyett az új életstandard kedvező és maradandó fogadtatásban részesülne a modern telepésektől.

P. Csávossy Elemér S. J. előadása Nagyváradon

Katolikus Testvérek!
A magyar nemzet új csillagáról **BOGNER MARIA MARGIT** nővér megszentelt életéről, csodás tötenésekéről, feltűnő gyógyulásokról, rendkívüli imameghallgatásokról városunk katolikus társadalmára részére nívós műsor keretében beszél a neves jezsuita szerzök

P. CSAVOSSY ELEMÉR S. J.
Az előadás február 27-én délután fél 5 órakor kezdődik az Orsolya-zárda nagytermében. Ismerjük és becsüljük meg igazi nagyjainkat! Belépés díjtalan.

Bornemisza iparügyi miniszter kolozsvári látogatása során megvitatják az erdélyi gyár-, közép- és kisipar valamennyi időszerű kérdését

Kolozsvárról jelentik: Ma, péntek reggel érkezett Erdély földjére **Bornemisza Géza** m. kir. titkos tanácsos, nagyszámú kíséretével, hogy három napon át tanulmányozza a helyszínen az erdélyi magyar ipar létkérdéseit és kívánságait. A miniszter három napon át folyó munkaprogramját a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekelt testületekkel karöltve az alábbiak szerint állította össze:

Február 11. péntek: Ünneplés fogadtatás Egeresen. Iparüzemek megtekintése. Ünneplés munkásság-avatás. Erkezés különvonattal. Kolozsvárra. A Dermata-gyár, a gyufagyár, és a Dermata-művek megtekintése. Társas-ebéd a Dermata-Művek éttermében. Délután: Erdélyrészi Gyáriparosok Szövetségének gyűlése az Iparkamara épületében. Ipartestületi panasz-nap a kolozsvári Ipartestületi Székházban. Az EGYOSZ és a Mérnök Egyesület társasvacsorája a Központi Szállóban.

Február 12. szombat: Asztalosiparosok közös műhelyének, a Dani-féle fonógépüzem, a Gázgyár megtekintése. Látogatás a Magyar Acélárugyár Rt. telepén. A kolozsvári tanoncotthonok megtekintése. Déli 12 órakor: küldöttségek fogadtatása a Kereskedelmi és Iparkamarában. Sajtófogadtatás az Erdélyi Párthan. Kolozsvár város társas-ebéde. Délután: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács ülése az Iparkamara épületében. A Fémipari Középiskola megtekintése. A Mérnökegyesület gyűlése.

Február 13. vasárnap: A kolozsvári kerületi Kereskedelmi és Iparkamara ünnepi ülése a kamarai székház dísztermében 10 órakor. A székhely kongresszus előkészítő értekezlete. A Kamara társas-ebéde a Központi Szálló különtermében. Utána a miniszter és kísérete visszatér a fővárosba.

A kézműiparosság kívánságai

A kézműiparosság vezetői, az ipartestületek előljáróságának képviselői péntek este hat órakor a kolozsvári ipartestületi székházban fogadták **Bornemisza Géza** iparügyi minisztert és kíséretét. A Hiszekegy után **Demeter Ferenc** kolozsvári ipartestületi elnök üdvözlő a megjelenteket, majd az egyes szakmák elnökei terjesztik elő a különböző anyagellátási jelen-

téseiket és szakmai kívánságaikat. A kis- és kézműiparral függ össze a másnap délelőtti tanoncotthon-látogatás is.

Erdély hivatali és közzgazdasági vezetőinek kiemelkedő jelentőségű gyűlése lesz a Kereskedelmi és Iparkamara székházának dísztermében vasárnap 10 órakor összeülő díszgyűlés, amelyet a kamara véleményező bizottsága hívott össze.

A kamarai díszülés napirendje: 1. Magyar Hiszekegy. 2. Az iparügyi miniszter és a megjelent vendégek üdvözlése. 3. Az erdélyi gyáripar kérdései: a) az ipari közzgazgatás decentralizációja. b) Az erdélyi gyáripar hitelezésének megjavítása. c) Gyártási anyagok, segédanyagok kiutalásának meggyorsítása. 4. Kézműiparunk helyzete és utánpótlása. 5. Ipartestületeink anyagi helyzete. 6. Közszállítási kérdéseink. 7. Az er-

délyi kis- és középipar hitelezésének. 8. Kolozsvár, mint Erdély gazdasági központja. 9. Nem-zárolt áruk elosztásának szabályozása. 10. Bornemisza Géza iparügyi miniszter beszéde. 11. Himnusz.

Aki életrehívta az Erdélyi Ipari Munkaszervező Intézetet

Bornemisza Géza iparügyi miniszterrel csak a beavatottak tudják, hogy milyen sokat köszönhet neki a hazatért Erdély magyar ipari élete. Ő volt, aki életrehívta az Ipari Munkaszervező Intézetet és 1940 augusztusa után az erdélyi részek hazatérését követőleg ugyancsak ő szervezte meg az erdélyi nagyipari vállalkozásokat komoly tőkével ellátó Erdélyi Ipari Munkaszervező intézetet, amely azóta is egyre fokozottabb mértékben vesz részt az erdélyi iparfejlesztési program végrehajtásában.

A nem élelmiszert árusító üzletek szombaton kötelesek nyitva tartani

Az I. fokú Iparhatóság figyelmezteti a nem élelmiszert árusító üzletek tulajdonosait, hogy szombaton este 7-ig kötelező a nyitvatartás és szakmai megőgyezés alapján sem szabad szombaton délután 7 óra előtt bezárni az üz-

leteket. Ha elháríthatatlan akadály merül fel, ez ajánlott levélben az I. fokú Iparhatósághoz jelentendő. Az üzletek önkényes zárvatartása büntetés alá esik.

48 óra alatt 24 újabb földlökést éreztek Törökországban

Ankarából jelentik: A körülbelül egy év óta megismétlődő anatóliai földrendések az elé a súlyos probléma elé állítják a török hatóságokat hogyan lehetne megelőzni, illetve csökkenteni ennek az elemi csapásnak a pusztítását. Felmerült az a gondolat, hogy földrendéstan intézetet állítsanak fel, amely felkutatná, hol vannak veszélyeztetett vidékek és úgy irányítanák a településeket, építkezéseket, hogy a károkat lehetőleg csökkentésék.

A lapok egyébként közlik az Iztanbul mellett levő megfigyelőállomás észleleteit, amelyek szerint az elmúlt 48 óra alatt 24 újabb kisebb földlökés volt. Ezek nagy részét azonban csak a műszerek jezése mutatta, a lakosság

alig érezte és károk keletkeztek. Közlik a szakértők megnyugtató kijelentéseit is, hogy most már nyugalmi állapot következett be és a közeljövőben nem kell számolni újabb földrendésekkel.

A földrendés idején érdekes tapasztalatra jutottak. Megállapították, hogy az állat előre megérzi a földrendést. A súlyos rengés előtt már tíz perccel nyugtalanná váltak a kutyák és a macskák és igyekeztek a szabadba jutni. A golyák is fölriadtak, elhagyták fészkeiket és elreptültek. Az állatoknak ez a különös viselkedése biztos előjele a bekövetkező veszedelemnek és így a pontos megfigyelés megelőzheti a katasztrófa súlyosabb kimenetelét.

SZINHÁZ

Még valamit a Homokpadról...

A „Nagyvárad” 1944. február 10-i számában cikk jelent meg. „A homokpad” szerzője válaszol a „Magyar Lapok kritikusanak” címen. Nem tudom, célszerű-e válaszolni erre a szerző szerint is „rendhagyó... csaknem tisztátalan dologra”, amikor az író nem bírja el a kritikát és „szótkérni kényszerül s vérmérséklete szerint való hangnemen sikraszáll vélt vagy helyt is álló igazsáért.” Amikor azonban a darab körül lezajló és éppen nem hízelgő kritikák után csekélységet ért az a kitérés, hogy a szerző felvetette az iratlan törvényt, amely így szól: „az író hallgasson” és hosszasan válaszolt bírálatorra”, úgy érzem, magam is tartozom néhány gondolattal.

Legelső sorban is leszögezem, hogy a „Magyar Lapok”-ban megjelent sorok, amelyeket most is teljes egészükben fenntartok, függetlenül voltak attól, hogy helyi íróról van szó. Ezt tekintet nélkül az író kitérésére és hovatartozandóságára a darab szemléltetése változta ki. Valóban „véleményemben az aggodalom őszintesége sietezeg.” Ez azonban nemcsak a pap és leányiskolai tanár aggodása, hanem a magyar emberé, aki úgy érzi, harcolni kell a megújuló, tisztultabb magyar szellemért. Meggyőződésem az, hogy életképes magyar jövőt csak ekká, sőt, mint keresztény ember nyugodtan mondom, morális alapra lehet felépíteni. Azért, ha olyan „mű lép ki a nyilvánosság elé”, amely ezt az alapot felruja, az a művelőzet helyett „Járohénát” vált ki. Ha volna olyan ideális közönség, amely fenntartás nélkül kapcsolódik az íróhoz, akkor a mű nem volna „facér céltábla”, amelyre „bárki rávetetheti illetékes vagy illetéktelen nyilatkozatát”. Amint azonban a szerző említi, „a kritika a szó, a küzdőtér, a karzat és a bírálé emelvénye egyaránt.” Igen, a karzat tombol a drasztikum hallatára, a földszint pedig hosszankodik. Mi ugyan minden művésztől azt várjuk, hogy szemléltetése esztétikai érzelmeket váltson ki bennünk, felemelkedést, végső kibővülést és megtisztulást. Ez az, amit az igazán értékes dráma szemléltetése vagy olvasása előidéz bennünk. Hevesen állapítja meg a szerző: „Egy mű erkölcsi hovatartozandóságát sohasem az dönti el, hogy ténylegesen mi történik, hanem, hogy milyen mértékű annak erkölcsi-javító, vagy romboló hatása.” Éppen a közelmúltban láttuk a várad színház művészi előadásában a Bánk-bánt. Láttunk benne gyilkosságot, bűnt, de láttunk bűnhődést és elégtételt is. Bár nem akarok itt irodalmi vitát provokálni, de beláthatja mélyentisztelt Író Ur, hogy itt a lényeg az, hogy a végső győzelem az erkölcsi rend: a bűnt követi a bűnhődés, a gaztetet az elégtétel. Aki azonban a „Homokpad”-ot látta, aligha győződhetett meg ilyesmiből. Hogy a nézőkben mit váltott ki, azt igen sokan hallhatták az elejtett megjegyzésekből. De nem ez a lényeg. Láttuk a teremtés koronáját olyan naturalista beállításban, amelyről nem hiszem, hogy az bárki számára a valóság és élet esztétikai átélését jelentette volna. A szatira műfaji jellege ellenére is „egy idült vilánczó és korhadó mentalitás” esendült ki a darabból, amit materializmus néven ismer a bölcselet. A csak hús és vér ember az érzékiesség felfokozott tüzeben állott előtűnik, nem pedig „örök emberi gyönyörök”. Ne felejtjük el, hogy vannak az ember

realitások, még sem visszük őket színpadra. A „Homokpad” ember-karikatúrái az erkölcsi abszolút igazságában és törvényeiben, amelyek az embert az állatiaság fölé emelik és amelyek a közösségek támasza és talpköve, nem hisznek. Az ő életükben minden viszonylagos, ideiglenes, pillanatnyi és átmeneti: viselkedésük és beszédük minden eszménységtől távol nagyon is köznap. A művésztől pedig szabad várunk, hogy egy kicsit többet adjon a köznapiságnál. Ha pedig az erotikum helyett esztétikumot kérünk, ez több, mint politika: ez magyar érdek, mert Széchenyi mondása a tiszta erkölcsről Magyarország is érvényes. Vörösmarty a Délvizet című töredékben maradt époszában ezt írja: „Nincs kedvem, sem időm mindennapi dolgokat írni. Újat írok, nagyot is, kedvest is, rettenetést is.”

Sajnos a „Homokpad” nem mond sem újat, sem nagyot, sem kedvest, de mond rettenetesen nyílt szemérmelenséget.

Erre talán azt mondanák hipokrita farizeizmus: ezzel azonban a dolgot nem lehet elintézni, tessék bebizonyítani, hogy az erkölcsiég nincs itt megsértve. Talán a 16 éven felüliekre nem bűntelők az etika és morál szabályai? Mivel pedig az erkölcsi nemzeti létalap, úgy érzem, „a legutóbbi aggodalom” sem sok érte. Az erkölcselen élet nyomorára vonatkozólag hallgassuk meg Ady mélyszégből kiáltó költeményének. A páttyolat üzenetének néhány sorát:

„Most, mikor már nem térhetek vissza, Atkozom gerjedelmem.
Az elsőt, amely vágyat adott,
Az első szennyes gondolatot,
Szerelmem.

Ki oly hamar ebredt,
Oh emlékek, emlékek,
Csak egy kicsit ne bántanátok.

Jaj, he piszkos ruha az Élet
S a Vér be nyomorult, de ronda!”

Ami az emberméltóságot illeti, igen is „be kell pólyálni és meg kell védelmezni!” A legújabb eltévelyedés ugyanis ezt a méltóságot kezdte ki, amikor az embert, mint materiát, a közösség épületének alkatrészévé, téglájává súlyos-

A Német Akadémia Nagyváradi Lektorátusa

Schubert uca 5. szám

február
12
7 órákor

A Nagyváradi Zeneiskola tanárainak hangversenye
Közreműködnek: Antal Ilona, Nagy Viola,
Raab Erzsébet, dr. Ujfalussyé, mándi Mándy
Margit és Ujfalussy József.
A hangverseny a Lektorátus termében lesz megtartva.

február
13
7 órákor

Prof. dr. K. K. Klein, a Kolozsvári Egyetem tanára:
Hans Grimm: **Nép élettér nélkül**
Az előadás a Lektorátus termében lesz megtartva

tette le. De ez nem ide tartozik.
Mélyentisztelt Író Ur! Van nekünk humorérzékünk is, csak azt nem bírjuk, ha anyagát az érzéki élet szemetes ládájából válogatják ki számunkra. S talán a „böles humornak” ez nem is lét-szükséglete.

A szerző személyét illetően író-képességét sehol nem vontam kétségbe, csak a darabról állítottam, hogy nélkülözi a művészi érzéket. Hiszen a legkiválóbb író is írhat gyenge darabot. Az azonban megfelel a valóságnak, hogy ciklem „a közérdeket kívánta szolgál”-ni. Az a tény, hogy a darab sem nekem, sem tanítványaimnak nem íródott, eddig sem volt kétséges. Azonban a Szilgigeti Színházat mi a várad magyar művelődés házának szeretnénk tudni. Láttuk is Madách és Katona darabját kifogástalan művészi előadásban és szeretnénk, ha ez a művészi nívó meg is maradjon. Nemesek a fülünkben, de a lelünkben is visszhangja van Reményik magyar aggodásának: „Vigyázatok ma jól, mikor beszéltek, És áhitattal ejtsétek a szót.”

Magyar aggodással szeretnénk, ha a könnyelmű erkölcsi Pece-parti Párisból szilárd erkölcsi alapokért küzdő Szent László városa lenne. Ez ösztönözt arra, hogy nem mint „asztalíók-nak termelő mütész”, hanem mint fajtájáért aggó magyar, egyéni véleményemmel ki merem állani a nyilvánosság elé s mint a mélyentisztelt Író Ur reméli, „változatlanul fenntartom bírálatom minden egyes szavát!”

BÉLTEKY FERENC

A színházi iroda közleménye:

Kiss Manyi felléptével pénteken és szombaton „Homokpad”

A tisztviselők részére kiadott pirosesikós hitelszelvények (vasár- és ünnepnap) érvényesek a Homokpad péntek és szombat esti előadásaira, mely Kiss Manyi felléptével kerül színre, mérsékeltan felemelt helyárrakkal.

Szombaton délután egynegyed 4 órákor, rendező helyárrakkal Kiss Manyi felléptével a nagyszerű Fekete Péter kerül színre.

Egy boldog pesti nyár, az idény legnagyobb operett-sikere, vasárnap délután 3 órákor és este 6 órákor van.

Népművelődési előadás keretében hétfőn este a Bánk bán van a színház műsorán, filléres helyárrakkal. Jegyek a színházi pénztárnál már válthatók.

Kedden és szerdán este 6 órákor: Egy boldog pesti nyár, az idény kimagasló sikerű operett-uidonsága ke-

Előkészületben Zilahy Lajos: Hazajáró lélek c. színműve.

M Ű S O R:

Péntek este háromnegyed 7 órákor: Homokpad, Kiss Manyival.

Szombaton délután egynegyed 4 órákor: Fekete Péter (Kiss Manyival).

Szombaton este háromnegyed 7 órákor: Homokpad, Kiss Manyival.

Vasárnap délután 3 órákor: Egy boldog pesti nyár.

Hétfőn este háromnegyed 7 órákor: Bánk bán.

Kedden és szerdán este 6 órákor: Egy boldog pesti nyár.

Csütörtök: Hazajáró lélek.

Hirdessen

a Magyar Lapokban

Jelentkezés a tüzérségi hadapródiskola I. évfolyamába

A nagyvárad tüzérségi hadapródiskola parancsnoka — minden külön értesítés helyett — ezúton közli az érdekeltekkel, hogy az 1944—45. tanév I. évfolyamába jelentkezők számára a m. kir. honvédelmi miniszter a pályázati feltételeket a folyó évi 3. ez. honvédségi közlönyben (szabályrendeletek) hirdette ki. Ez a közlönyben a Budapesti Közlönyben és a Kárpátaljai Közlönyben is meg fog jelenni.

A pályázati hirdetmények megfelelően szerkesztett és teljesen felszerelt, valamint az összes előírt okmányokkal (mellékletekkel) ellátott kérvényeket legkésőbb 1944. április 1-ig kell a m. kir. „Gábor Áron” honvéd tüzérségi hadapródiskola parancsnokság (Nagyvárad, Postafiók 83) címére megküldeni.

Az aszfalt diplomatája

Sovány kis emberke vékonyra köszörült hangon csicsereg az áruház előtt. A nyakában zöld spárgán lóg egy aszfalt helyettesítő tábla. A tábla tele van minden idők legnagyobb slágereikkével — a tübefűző készülékkel. A kis ember szerint ez a csodacikk a legeredőbb amerikai magyar szabadság, amelyről a világlapok hasábokat írnak. Tömött embergyűrű veszi körül.

— Hát figyeljük meg hölgyeim! Nem kell már a cernát felőráig célozni, sodorni, pödörni, böklödni. Megvan ez a befűzőkészülék — mágnes, acél. Hozzáértjük a varrotú fokához — és rögtön magától beletalál. Ebbe a nagy nyílásba lesz a cerna befűző s akármilyen rojtos, bojtos a vége, ezzel a készülékkel még a rak is szemüveg nélkül fűzhet cernát.

— Nos hölgyeim, kinek adjak?

Végignéz a hallgatóságon és mérégre jön. Csupa férfi „vendég” hallgatta és figyelte végig a nőkhöz szóló mutatónyit.

Nők nem is férnének közelébe, csak a gyűrű széléről tekintgetnek sóvárogva a tübefűző készülék felé.

A kis ember újabb áriába kezd. A magyarzat kellős közepén rámutat egy bűnbűzödő férfira:

— Ezt azért magyarázlam önnek mert ezt a legbutább ember is megérti.

A kitértett „ember” otthagya. A többi férfi is elpárolog s nők veszik körül a csicseregő hangú ember-

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSU-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készítőknek nem adunk vissza.

MEGHALT CZUMBIL ISTVÁN TASNÁDSZÁNTÓI KÁNTORTANÍTÓ. Tasnádszántó román kat. népiskolájánál 1908. évtől három és fél évtizeden át áldásos működése után február 8-án, 57 éves korában elköltözött az élok sorából Czumbil István rk. kántortanító. Nehéz időket élt és küzdött át, kitartva rendületlenül pályája mellett. Istenben bizakodva és kötelességét lelkiismeretesen teljesítve. A nemzet napszámosa, a néptanítók kara ismét egy tagot veszített. Elárult iskola, elárult orgona, elárult egyházközösség fájdalommal áll sírja mellett és kéri, ki fogja őt követni, lesz-e valaki. Szünetét békében viselve a tüdőgyulladás támadta meg a gyöngé szíve nem bír megküzdni már a betegséggel. Régi asthmaja is súlyosbította a helyzetét, amellyel gyengélkedve is éveken át teljesítette a hivatása által előírt kötelességeit.

Debrecen felsőipari iskolát kér. Debrecenből jelentik: A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet debreceni osztálya mozzalmat kezdeményezett, hogy a kormány Debrecenben is állítson fel felsőipari építőiskolát. A mozzalmat a ipartestület előjárósága is támogatta. Nagybáky Antal országgyűlési képviselő most közbenjárt ebben a kérdésben a kormánynál és ígéretet kapott a legmesszebbmenő támogatásra.

CHURCHILL NYILATKOZIK A HÁBORUS HELYZETRŐL. Stockholmból jelentik (MTI): A brit hírszolgálat szerint Churchill rövidesen nyilatkozik fog a háborus nemzetközi helyzetről.

A petroleumkimérésénél 3 százalékos csurgatási százalékot irnak a kereskedők javára. A kereskedelmi miniszter az érdekeltek további kívánságának megfelelően elrendelte, hogy a petroleum kimérésénél a nagykereskedők javára 2 százalékos, a kiskereskedők javára pedig 3 százalékos elcsurgatási és párolgási veszteséget írjanak javukra. Abban az esetben a petroleum nagykereskedő, egyúttal kiskereskedő is, csupán 3 százalékos számolhat el.

ANGOL SAJNÁLKOZÁS A SVÉD VÖRÖSKERESZTES HAJÓ BOMBÁZÁSA MIATT. Amsterdamból jelentik (MTI): A NTL. jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint a stockholmi brit követ utasítást kapott, hogy a svéd kormánynak fejezze ki a brit kormány ózinte sajnálkozását a Wirill nevű svéd vöröskeresztes hajó bombázása miatt.

6000 bányász sztrájkol Angliában. Londonból jelentik: (B. T.) A News Chronicle szerint az utóbbi napokban a castlefordi szénbánya vidékén nagyobb sztrájkok voltak és ott most 6000 bányász sztrájkolt.

Behajtani tilos

Főszereplői: Simor, Kiss Manyi, Latabár, Biicsi, Vaszary
 Pénteken utoljára:
Csúzó és halap
 Szombatól a
CASINO-ban

Végelértek a német-román gazdasági tárgyalások. Bukarestből jelentik: MTI A Német TI jelenti: A román és a német küldöttség Bukaresztben folytatott gazdasági tárgyalásai végetértek Február 9-én aláírták a megállapodásokat, amelyekben szabályozták a pénzügyi és gazdasági kapcsolatokat. Antonescu helyettes miniszterelnök és külügyminiszter egyidejűen megállapodást írt alá, amely Romániának Németországba irányuló fokozott gabonakiviteléjében jelentékeny hadianyagszállítással biztosítja a felszerelés kiegészítését.

UJABB KÉT FÖLDRENGÉS VOLT TÖRÖKORSZÁGBAN. Ankarából jelentik (MTI): Az anatóliai Bolu városban és környékén csütörtökön reggel két újabb földrengés volt.

Légyvédelmi közmunka Romániában. Bukarestből jelentik: (MTI) A légyvédelmi törvényt törvényrendelettel módosították. Minden 21-60 év közötti férfi évente két napon át légyvédelmi érdeklő közmunkát tartozik teljesíteni. A munkaszolgálat pénzzel is megváltható.

CSUNGKING HAJLANDÓ A SZOVJETTEL TÁRGYALNI. Szanghából jelentik (MTI) A NTL. jelenti: Csungkingi jelentés szerint a Csungking-kormány kész a határos szovjet köztársaságokkal közvetlenül tárgyalni.

Megérkezett a szovjet követség négy tagja Columbiába. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint Bogotából jelentik, az ujonnan létesített szovjet követség első négy tisztviselője megérkezett Columbia fővárosába. A követségben több mint 30 tükör fog működni.

PÉCSETT SPORTSTADIONT ÉPÍTENEK. A Magyar Tudósító jelenti: Pécs város közönsége már régebben elhatározta, hogy hatalmas nagyszabású modern sportstadiont épít. A sportstadion céljára a város már kijelölte a szükséges telket. Az építkezéshez azért nem fogtak hozzá mert a legfelsőbb sporthatóság még nem adta meg az erre vonatkozó hozzájárulást. A napokban Pécsre érkezett dr. Tárczy Felicidés Román miniszteri osztályfőnök, akinek részvételével tanácskozás volt a város vezetőségének és szakértőknek a bevonásával az építés ugyszintén más sportproblémáiról is.

Rádióbeszédet mond Roosevelt. Liszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat washingtoni híradása szerint a Fehérház közölte, hogy Roosevelt elnök szombaton este félórás rádióbeszédet mond egy hajó vízrebocsátása alkalmából.

ADAGOLJÁK A SZENET AMERIKÁBAN. Genfből jelentik (MTI) A NTL. jelenti: Londonból jelentik, hogy Amerikában a tavaszi hónapokban adagolják a szenet, mert a sztrájkok erősen csökkentették az Egyesült Államok szénkészletét.

A Sajtókamara haditudósító pályázatának eredménye. Az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválasztmányára még a múlt esztendőben a hősi halált halt vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes emlékeztetere haditudósító pályázatot hirdetett, amelyen olyan kamarai tagok vehettek részt, akik vagy haditudósító osztálynál vagy a csapatnál teljesítettek harcéri szolgálatot. Az első díj jutalmazására 1500, a másodikra 1000, a harmadikra pedig 500 pengőt tűzött ki a Sajtókamara. A pályázat határideje január 31-én járt le. A határidőig beérkezett tíz pályázat felett most döntött a kiküldött bizottság. Az első díjat egyenlő elhelyezéssel megosztotta Ferenc Gyárfás és Pados Pál haditudósító újságírók között, a második díjat szintén megosztva egyenlő elhelyezéssel Saád Béla és vitéz Szabo István hadiújságírók kapták, a harmadik díjat pedig Kuntár Lajos haditudósító szakírónak ítélte oda a bizottság. Dícséretben részesült még Mónus Ferenc kamarai tag, tartalékos repülőfőhadnagy pályázata.

KÉTFEJŰ GYERMEK SZÜLETETT EGY SOMOGYMEGYEI FALUBAN. Marcaliból jelentik: Az egyik somogyfaji családban kétféjű gyermek született. Az újszülött a család harmadik gyermeke. A másik fej a fücska koponyájának hátsó részén nőtt ki és ellenkező irányba nézett. A másik fején szem és szája nem volt kifejlődve. A fücska csupán egy napig élt. Számos fényképet készítettek róla.

Adomány. A Szúzanya nevében Bösze Emilné részére N. N. 5 pengőt adományozott.

Üzlet-e a magyar történelmi film? A „Magyar Film” új számában Bingerth Jánosnak, a Hunnia filmgyár vezérigazgatójának az alábbi érdekes nyilatkozatát olvashatjuk: A drága történelmi magyar film is lehet üzlet. A „Rákóczi nótája” 700.000 pengőbe került. A Hunnia igazgatósága mintegy 100-200 ezer pengő ráfizetési lehetőséget vállalt, hogy utai mutasson más vállalatoknak történelmi filmek elkészítésére. Egyben úgy érezte, hogy történelmi nagyjaink szerepeltetése olyan réteget kapcsol be a mozilátogatók sorába, amely eddig a kultúra minden megnyilvánulásától elzárkózott. Most már ül vagyunk az első két hónapban és úgy látom, hogy nem fizettünk rószót szolidan keresztünk is a történelmi magyar filmen.

Kiirtaná a katolikus vallást a Szovjet Lengyelországban. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az egyik göteborgi lap jelenti, az angol lengyel illetékes tényezőknél az a meggyőződésük, hogy a katolikus vallást Lengyelországban kiirtanak, ha Lengyelország szovjet befolyás alá kerülne.

AZ IDEGBETEG MILLIÓS RAKTÁRA. Szabadkáról jelentik: Hegedüs Gyula mélykúti rőfűkereskedőnél egymillió pengő értékű textilárut találtak elrejtve. Eljárás indult ellene, felesége és fia ellen. A bajai törvényszék előtt megtartott tárgyaláson Hegedüs Gyula, aki elmebetegintézetben van ápolás alatt, nem jelent meg, felesége és fia pedig azzal védekezett, hogy a beteg ember még 1935-ben rejtette el az árut, mert pereskedéssel kifolyólag zárlatot rendeltek el az árukészletre. A bíróság ifjabb Hegedüs Gyulát és anyját felmentette és az árukészletet feloldotta.

Pest vármegyében 22 tisztviselő ellen folytattak le fegyelmi eljárást. Vitéz Endre László, Pest vármegye aispánja legújabb jelentésében közli a törvényhatósági bizottsággal, hogy az elmúlt évnegyedben két vármegyei fogalmazás-karbelt, egy törvényhatósági, egy városi és tizennyolc községi tisztviselő ellen indult fegyelmi eljárás. Ezek közül jogerősen befejeződött 11 fegyelmi ügy. Rendbírságot kapott 1 vármegyei, 2 városi és 18 községi tisztviselő. (Magy. Tud.)

RÁDIÓ

- SZOMBAT, FEBRUÁR 12. Budapest I.**
- 8.35 Délelőtti muzsika.
 - 10.15 Rendőrzenekar.
 - 11.15 Géczy Barnabás zenekara.
 - 11.40 Simon Margit felolvasása.
 - 12.10 Szórakoztató muzsika.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiszolgálata.
 - 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
 - 15.00 Kovács Ödön tánczenekara.
 - 15.40 Vitéz Temessy Győző beézél Franciaországról.
 - 16.00 Telefongyári Dalkör.
 - 16.30 Kádár Géza előadása.
 - 17.00 Karafiáth Jenő verselből ad elő.
 - 17.15 Horváth János cigányzenekara.
 - 17.45 Ambrózy Ágoston elbeszélése.
 - 18.00 Ma este várjuk...
 - 18.10 Külügyi tájékoztató.
 - 19.00 Hangképek innen-onnan.
 - 19.25 Részletek Robert Stolz: A kis grúz c. operettjéből.
 - 20.40 Olaszországi képeskönyv.
 - 22.40 Ki mit szeret?

KORONA filmszínház
 Pénteken utoljára: **AKKOR**
 Sarah Leander világhírneve

Szombaton bemutató: **Nemes Rózsa**
 A magyar filmgyártás legújabb és legkerültebb alkotása
 Főszerepben: Bulla Elma, Simor Erzsé, Halmai Tibor, Pataky Jenő, Fáy Béla

Adományok a 37-es és 139-es gyalogezred hősi emlékművére

A volt cs. és kir. 37. és 139. ik gyalogezred hősi emlékmű bizottsága és elnöksége bajtársi szeretettel köszönik meg az alant felsorolt adakozóknak nemcsak adományait a felállítandó emlékműre.

Mi hittük és tudtuk törhetetlen hittel, hogy úgy Nagyvárad város, mint Bihar vármegye közönsége hű marad hazafiás multjához és tisztelet a kivételnek, a lakosság legnagyobb része őszinte szeretettel és megértéssel igyekszik leróvni a kegyeleti kötelezettségét elesett hőseinkért.

Mindazok a m. t. címzettek, akik a mai napig elfeledték befizetésüket teljesíteni, kérjük testvéri szeretettel, hogy annak eleget ténj sziveskedjenek, hiszen a felállított emlékmű örökké Mementóként fog felénk kiáltani: „Testvér! Megtették-e kötelezettséget!”

Akiknek esetük esetleg elkallódott, úgy kérjük, hogy a Tüzharcos Szövetségnél kérjenek pótlást.

Aldott legyen emléküik, akik értünk vérüket-életüket ontották.

Cs. és kir. 37. gyalogezred Hősi Emlékmű Bizottsága.

A volt cs. és kir. 37-es és 139-es ezred hősi emlékmű bizottsága közli, hogy az emlékműre a következő további adományok folytak be:

Dr. Kaczián Kálmán Nagyvárad 2.00, dr. Lintner Béla Nagyvárad 2.00, Tarján Gábor Nagyvárad 5.00, Novák Ferenc Nagyvárad 10.00, Tompa Ferenc Nagyvárad 20.00, Miskolczy István Derecske 20.00, M. kir. Itélőtábla segédhiv. ig. Nagyvárad 25.34, Dr. Maár Gyula Nagyvárad 10.00, Pethő Lajos Nagyvárad 5.00, vitéz Haró Zoltán Nagyvárad 20.00, M. kir. Csendőrosztig parancsnokság Nagyvárad 9.00, Közeégi előjáróság, Magyarhomorog 5.50, Lengyel Endre Nagyvárad 5.00, dr. Barcsay Károly Nagyvárad 10.00, Komzák Alajos Püspökfürdő 10.00, dr. Papp Károly Nagyvárad 10.00, Tiszay János Nagyvárad 20.00, Magyar Áll. Utépitő Rt. Budapest 5.00, Magyar Általános Hitelbank nagyvárad i. fiókja 50.00, Nagyváradj Takarékpénztár Rt. 40.00, Podolcsák I. Turul szövöde Nagyvárad 20.00, dr. Kovács Árpád Nagyvárad 10.00, Komádji Előjáróság 210.40, Máthé József vegyüzem Nagyvárad 5.00, dr. Hejriich Béla Nagyvárad 5.00, Szabados Ernő Nagyvárad 5.00, 25. pót. törzs és 25 -1. pótlászlóalj tisztikara Nagyvárad 35.00, Kun József Nagyvárad 5.00, Első M. Áll. Bizt. Társ. nagyváradj Pótgynök. sége 5.00, Dobos Ferenc Nagyvárad 10.00, dr. Orbán Dénes Nagyvárad 2.00, Szabó János képviselő Nagyvárad 10.00, Nemzeti Munkaközpont Nagyvárad 10, Fonciere Áll. Biztosító Intézet Nagyvárad 20.00, Korbucz Ferenc Nagyvárad 20.00, Korda Illés Szóvárhegy 22.90, Közeégi Előjáróság Köröstarpa 38.80, Körjegyzőség Mezőpeterd 74.00, Ginzery Kálmán Nagyvárad 10.00, Bacz Páter Nagyvárad 5.00, vitéz Bencze Ferenc Nagyvárad 3.00, Textil Ipar Rt. Nagyvárad 100.00, Propp László Nagyvárad 5.00, Előjáróság Ercelénd 32.40, Nagyváradj Körjegyzőség 7.00, Nagyvárad, Gyógyszerész Testület, Barla D. elnök 10.00, Hirc Lajos Ujfégyvernek 10.90, Ajtai Gyula kerület elnök, Nagyváradj Gyógyszerész Testület 10.00, Közeégi Előjáróság Berekbőszörmény 2.00, Dautlich Pál Nagyvárad 10.00, Bacz Béla Nagyvárad 5.00, Nagyváradj Csendőrtanzászlóalj Tisztikara 30.00, Közeégi Előjáróság Köröstarpa 30.00, Pótlászlóalj Tisztikara 30.00, Közeégi Előjáróság Köröstarpa 30.00, Pótlászlóalj Tisztikara 30.00,

Margitta 8, Török Lajos Nagyvárad 4, Lenics Géza Nagyvárad 5, dr. Keszthelyi Zoltán Nagyvárad 10, Orosz József Nagyvárad 10, Szabó Lajos Nagyvárad 10, Nagyváradj Orvosi Kamara 100, Pardy Géza Hagymádfalva 6, Cser István Nagyvárad 10, vitéz Miskolczy Hugó Budapest 20, Nagyváradj Úgyvadi Kamara 100, Carmen cipőgyár Nagyvárad 30, Bodnar Sándor Biharoszeg 20, M. kir. 61. honvéd határvasz portyázó osztag 14.50, Csegő István Nagyvárad 5, Blacsek Jakab Nagyvárad 3, Oláhapáti község előjárósága 7, Kardo község előjárósága, a község lakosainak adománya 17, Váradesehi község előjárósága 25, Koritsánszky Gabor ezredes Budapest 20, Libucz József Nagyvárad 10, Fekete György Nagyvárad 20, Kötégán község előjárósága 68, Nagyürögd község előjárósága 20, Váradesehi község előjárósága 2, Kiss Géza László Nagyvárad 10 pengőt,

A városi adóhivatal újabb hirdetésménye az 1944 évi általános kereseti, illetve jövedelem- és vagyonadó valamások beadása tárgyában

A városi adóhivatal értesíti az adózókat, hogy a folyó évi február hó 10-én megjelenő hirdapokban 469-1944. absz. aialt közzétett és az 1944. évi általános kereseti, illetve jövedelem- és vagyonadó valamások beadására vonatkozó hirdetésmények, mely szerint 1944. február hó 29-ig

minden adózó köteles valamását beadni.

tévedésen alapult.

A bevallások beadására a m. kir. pénzügyigazgatóság falragaszokon fogja az érdekelt adózókat felhívni. Nagyvárad, 1944. február 10.

Vitéz Morvay Árpád s. k., a városi adóhivatal főnöke

Elfogta a rendőrség a budapesti rablógyilkosság tettestársát

A Budapesti Értesítő jelenti: Ferenczi Erzsébet rablógyilkosa Csobán Lajos elfogatására indított nyomozás során kihallgattak egy fiatalkorút, aki a keresztkérdések özőnében bevallotta, hogy segédkezett a gyilkosnak. Feladata volt az üzletben ör-

ködni, majd a tett végrehajtása után felemelte az ágyat, amely alá a tettes az áldozatot elrejtette. Tegnap este detektívek pár perccel azután jelentek meg az egyik Rákóczi-úti büfében, amikor a gyilkos vacsora után onnan eltávozott.

SPORT

Elindult a NAC Zágrábba

(Nagyvárad.) Tegnap délután, a kolozsvári gyors elindulása előtt, mintha elevenebb lett volna a nagyváradj pályaudvar, mint máskor. A helyből induló Pulmann-kocsik körül most sokkal többen tolongtak, de a nagyobb forgalomból ez alkalommal nem a megszokott ideges zürzavar hangja morajlott, hanem jókedv, kacagás hangja hallatszott mindenfelé. A Zágrábba induló NAC csapata hozzátartozók és szurkolóktól körülvéve gyülekezett a kocsik körül.

Elsőnek Vécsey érkezett meg. Dolfi magával hozta mókás jókedvét is és már az első hemondása nagy derűtséget váltott ki.

A Gradjanszki után kihívott bennünket a Partizánok válogatottja is egy kis harátságos eselepatéra, ha tehát késünk, ne nyugtalankodjatok. — biztatja barátait a mókás kapus.

Perényi Csapóval érkezik. A többszörös válogatott fedezet komoly tanácsokkal látja el az újonc csapatot, hogyan kell a külföldi turákon viselkedni. Deményi, Ónody, Sárvári feleségeik kíséretében érkeznek. Itt az asszonyok annak megszívlelendő tanácsokat a férj-jétkosok messzétávoli magatartására. De nemsokára

feltűnik Mészáros, Juhász, Bodola és Barna alakja is. Mészától a „Barna bombázó” vendéglő felől érdeklődnek a bucsuzatók.

— En most Zágrábban akarok bombázni. — mondja a hátvéd. — Ti pedig csak látogassatok szorgalmasan a vendéglőmet.

Tóth III, a fiatalság társaságában érkezik. Bárdosi, Ferenczi és Halász sorakozik fel mögötte. Matyi igen elegáns és amikor valaki ezt megjegyzi, így válaszol rá:

— Hja barátom, a szép, tüzesszemű horvát leányok is szemrevételezni fognak bennünket és csak rendesen akarom képviselni a magyar ifjúságot.

Petrovics Mihály elnökkel és Rónay Ferenc edzővel már csak a vonat indulása pillanatában tudunk néhány szót váltani. A két kísérő egybehangzóan így bucsuzott:

— Az utazás előkészületeinél mutatkozó sok-sok nehézségek után, most már csak jót várhatunk és ez az lesz, hogy szép eredményt barcolnak ki a fiúk.

Nagy kendőlobogtatások közepette nemsokára eltűnt a hőség, fekete zóros a fehér téli alkonyatban.

APRÓHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Angorabubancot, sorbarakottiat bármely mennyiséget vesznek. Székely, Kapucinus-u. 11. 556

ANGORA nyúlak eladók. Szárnyas üvegajtó és ablakok eladók. Rákóczi-út 28. 548

Kombinált diófa butor eladó. Hegyessy Márton-u. 3. asztalosnál. 53k

Irógép Erika gyártmányú eladó. Csengeri-u. 23. 558

KERESEK megvételre egy húzó mázsát. Széchenyi-tér 2, kenyérüzlet.

Eladó mély gyermekkosci, sötétkék. Ritoók Zsigmond-u. 25. 557

BORSEPRÓT minden mennyiséget magas áron vesznek. — Gleiber, Nagyvárad, Alsódorogos oldal 2. 553

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindenemű fergek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

NAGYVÁRADI GAZDÁK ÉS KISPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelsszövetkezt tagja. Gróf Bethlen István-u. 6. 1. Jelzalog és váltókölcson költségmentesen 5 1/2% kamattal 5 évre kapható. 2. Takarékbetét után 4% kamatot adunk. 3. Heti (piculás) betéttel a legjobban neveljük gyermekeinket takarékoságra. Legkisebb hetibetét 1 pengő.

Kölcson 5 éves 5 1/2%-os kamattal költségmentesen Hitelsszövetkeztől, Bethlen István-u. 6. kapható. 559

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

Allás: nyec

NYOMDÁSZLÁNYOKAT állandó munkára jó fizetéssel felvesz. Bagossy, Bihari nyomdája. 552

HÖMUNKÁSOKAT KERES A VÁROS. Nagyvárad thj. város köztisztasági üzeme hótakarításra alkalmi munkásokat felvesz. Jelentkezni lehet a köztisztasági üzem iudartelepén, Kaszárnya tér 17. szám alatt.

Kedző gépirókiasszonyt keresek. — Cim a kiadóban.

Perfekt villanyszerelőt, aki a motorok kezeléséhez ért, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 541

16 évnél idősebb segédmunkásokat, segédmunkásnőket, kocsisokat, béréseket keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10-12 óra között. 554

Nevelőnőt keresek vidékre 8 éves fiúgyermek mellé. Jelentkezés iratokkal a Korona filmszínház irodájában délután. 555

Allás: kezes

Némi ipodaj gyakorlattal bírő leány ipodaj alkalmazást keres gép- és gyorsírás nélkül. Cim a kiadóban. 546

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓNYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel. a kiadóért felel. Dr. Paál Árpád Dr. Vitéz Jeromos

Közeégi elnök Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgogépén, Nagyvárad, Szilágyi u. 25. n. 8. v. 4. 4. 4.